

VZGOJNI NAČRT

OSNOVNE ŠOLE PODZEMELJ

KAZALO

1	KAJ JE VZGOJNI NAČRT ŠOLE	2
1.1	Zakonska osnova za oblikovanje vzgojnega načrta	2
1.2	Izhodišča za oblikovanje vzgojnega načrta	2
2	POSŁANSTVO IN VIZIJA ŠOLE	3
2.1	Poslanstvo.....	3
2.2	Vizija.....	4
3	VREDNOTE IN NAČELA, NA KATERIH TEMELJI VZGOJNI NAČRT	4
3.1	Vrednote	4
3.2	Načela v skladu s katerimi bomo delovali:	5
4	ODGOVORNOSTI IN PRAVICE	6
4.1	Odgovornosti in pravice učenecv	6
4.2	Odgovornosti in pravice učiteljev in ostalih strokovnih delavcev.....	8
4.3	Odgovornosti in pravice staršev	9
5	SODELOVANJE S STARŠI	10
5.1	Oblike sodelovanja s starši.....	11
6	VZGOJNE DEJAVNOSTI IN UKREPI.....	12
6.1	Oblike preventivnih vzgojnih dejavnosti	13
6.1.1	Nagovor ob pričetku šolskega leta	14
6.1.2	Izbira prednostnih vzgojnih ciljev, preventivne dejavnosti	15
6.1.3	Vzgojne vsebine v posameznem razredu/oddelku	16
6.1.4	Sodelovanje s starši na ravni preventivnega vzgojnega delovanja.....	16
6.2	Usmerjeni postopki na ravni šole	17
6.2.1	Pogovor	17
6.2.2	Svetovanje in usmerjanje	21
6.2.3	Sodelovanje s starši na ravni usmerjenih postopkov.....	21
6.3	Podpora	22
6.3.1	Individualizirani vzgojni načrt	22
6.3.2	Sodelovanje z zunanjimi institucijami	23
6.4	Pohvale, priznanja, nagrade	23
6.5	Administrativni vzgojni opomini.....	23
7	PROTOKOL OB ZAZNAVI MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA.....	24
8	URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE	24
8.1	Dokumenti vzgojnega delovanja šole.....	24
8.2	Vprašalniki in analize	25
8.3	Obravnavna na svetu staršev	25

1 KAJ JE VZGOJNI NAČRT ŠOLE

Vzgojni načrt je dokument, ki opredeljuje temeljne vrednote in vzgojna načela, za katere se zavzema naša šola, načine vzgojnega delovanja in ukrepanja na šoli ter načine sodelovanja šole s starši. Naš vzgojni načrt temelji na doseganju in uresničevanju VIZ ciljev s poudarkom na vzgojnih ciljih in vrednotah iz 2. člena Zakona o osnovni šoli, ob upoštevanju interesov in potreb učencev ter potreb širšega okolja.

Po zakonu mora vsebovati določene obvezne sestavine:

- ✚ temeljne vzgojne vrednote in vzgojna načela,
- ✚ vzgojne dejavnosti,
- ✚ vzgojne postopke in ukrepe.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt. (60.d člen zakona)

Vzgojni načrt se lahko dopolnjuje ali spreminja. Letne evalvacije vzgojnega dela šole so podlaga njegovega dograjevanja in spreminjanja.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. (4. odstavek 60.d člena zakona).

1.1 Zakonska osnova za oblikovanje vzgojnega načrta

- ✚ Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06, 102/2007, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13; 2. člen – cilji izobraževanja, 60.d člen in 60.f člen – vzgojni opomini),
- ✚ Priporočila o načinu oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (MŠŠ; avgust 2008),
- ✚ Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989),
- ✚ Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS (izdalo MŠŠ, 1995),
- ✚ Izhodišča kurikularne preнове (pripravil NKS, 1997),
- ✚ ZOFVI (16/07, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D, 2. člen – cilji vzgoje in izobraževanja)

1.2 Izhodišča za oblikovanje vzgojnega načrta

Pri oblikovanju vzgojnega načrta šole izhajamo iz:

- ✚ vzgojno – izobraževalnih ciljev zapisanih v zakonskih osnovah,
- ✚ dolgoročnih ciljev in nalog, zapisanih v LDN šole,

Dolgoročni cilji zavoda Osnovne šole Podzemelj so:

- ✚ pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, razvijanje sposobnosti razumevanja in omogočanje samostojnega dela in učenja, doseganje čim višje ravni ustvarjalnosti;
- ✚ razvijanje pozitivne samopodobe učencev, spodbujanje zavesti o integriteti posameznika;
- ✚ vzgajanje v duhu splošno priznanih moralno-etičnih norm in za medsebojno strpnost ter spoštovanje drugačnosti;
- ✚ skrb za zdrav telesni, duševni in kulturni razvoj otrok;
- ✚ razvijanje jezikovnih zmožnosti in sposobnosti;
- ✚ omogočanje strokovnega razvoja zaposlenih in spodbujanje v smeri doseganja visoke kakovostne ravni pouka;
- ✚ ohranjanje tradicije in kulturne dediščine s poudarkom na državljski vzgoji;
- ✚ seznanjanje z drugimi kulturami in širjenje človeškega obzorja;
- ✚ doseganje optimalne opremljenosti šole;
- ✚ vključevanje v projekte na državni in mednarodni ravni.

Naloge, ki jim bomo posvečali posebno pozornost:

- ✚ medsebojno spoštovanje in spoštovanje drugačnosti,
- ✚ izboljšanje komunikacije med učitelji in učenci, učitelji in starši,
- ✚ strpnost,
- ✚ pripadnost OŠ Podzemelj,
- ✚ profesionalnost in dostojanstvo učitelja,
- ✚ iskrenost,
- ✚ vzgoja za življenje,
- ✚ skrb in osveščenost o zdravem življenju,
- ✚ uporabnost znanja,
- ✚ spoštovanje starejših.

2 POSLANSTVO IN VIZIJA ŠOLE

2.1 Poslanstvo

Osnovna šola Podzemelj želi (p)ostati ugledna in prepoznavna šola, ki nudi učencem optimalen razvoj na učnem in osebnostnem področju ter šola, ki bo učencem nudila kakovostno in trajno znanje, razvijala ustvarjalnost, upoštevala otrokove interese, individualnost, samostojnost, odgovornost in pristen stik z naravo.

Naše poslanstvo je:

- ✚ pridobivanje kakovostnega znanja, veščin in spretnosti ter vrednot in odgovornosti,
- ✚ sprejemanje in spoštovanje različnosti,
- ✚ zagotavljanje varnega, spodbudnega in vključujočega učnega okolja,
- ✚ vzgoja za zdrav življenjski slog (redna telesna aktivnost, zdrava prehrana in skrb za duševno zdravje),

- ✚ ustvarjanje šolskega prostora kot varovalnega dejavnika na poti odraščanja, vzpostavljanje ravnovesja med vrednotami usvajanja znanja in vrednotami biti človek.

2.2 Vizija

Vizija je podoba možnega in zelenega stanja šole v prihodnosti. V njej se zrcalijo želje, cilji, pričakovanja vseh sodelujočih v šoli. Zavezuje k aktivnostim in spodbuja spremembe, ki vodijo do zelenega stanja šole. Vizija naše šole je odprtost in inovativnost, želimo si biti šola, ki razvija ustvarjalnost in daje znanje za življenje. Družijo nas skupno dogovorjene vrednote, ki spadajo med dolgoročne usmeritve. Vizija je osnovna usmeritev za načrtovanje in odločanje v šoli. Želimo poudariti, da *Strpnost pomeni sprejeti in spoštovati drugačnost.*

Strpnost pomeni sprejeti in spoštovati drugačnost.

3 VREDNOTE IN NAČELA, NA KATERIH TEMELJI VZGOJNI NAČRT

3.1 Vrednote

Vrednostni sistem Osnovne šole Podzemelj spoštujemo in uresničujemo zaposleni, učenci in starši. Zaposleni vzgajajo učence za vrednote z lastnim zgledom in vsakodnevnim delovanjem skozi preventivne aktivnosti, sodelovanjem v različnih projektih, dnevih dejavnosti, urah oddelčne skupnosti, dogajanjem na šoli.

Temeljne vrednote, ki jih bomo utrjevali in razvijali pri vseh vpletenih v pedagoški proces, so:

1. **SPOŠTOVANJE** do sebe, drugih in lastnine (spoštuj druge in sebe).
Vsak posameznik ima pravico biti spoštovan, hkrati pa tudi dolžnost spoštovati druge.
2. **SPREJEMANJE** raznovrstnosti in različnosti posameznikov (razumi in sprejemaj drugačne od sebe).
Učenci, vsi zaposleni na šoli in starši bomo strpno in aktivno sprejemali različnost posameznikov na socialnem, kulturnem, rasnem ali kateremkoli drugem področju.
3. **ODGOVORNOST** za svoje besede in dejanja
Razvijali bomo odgovornost do sebe, do drugih in do okolja, v katerem živimo na način, da bomo vsi udeleženci prevzemali svoj del obveznosti za uresničitev dogovorov.

4. **POŠTENOST** posameznika pri besedah, dejanjih in v razmerjih
Spodbujali jo bomo z osebnim zgledom in s kritičnim ter spodbudnim vrednotenjem posameznih situacij.
5. **DELOVNE IN UČNE NAVADE** razvijanje učnih in delovnih navad pri učencih je tesno povezano z vrednoto uporabnega ZNANJA in funkcionalno pismenostjo.
Učence bomo z aktivnimi oblikami poučevanja pri pouku in pri drugih oblikah šolskega dela navduševali za branje, učili jih bomo strategij učenja, poudarjali pomen domačega dela in šolskih obveznosti ter povezovali naučeno znanje z življenjem. Delovne navade bomo krepili tudi s prepoznavanjem in razvijanjem močnih področij naših učencev (kvaliteten pouk, usmerjen prosti čas, kvalitetne prireditve).

Razvijali bomo:

- ✚ **univerzalne vrednote:** enakopravnost, pravičnost, človeško dostojanstvo, nediskriminacija, odgovornost, medsebojna odvisnost, solidarnost, učenje človekovih pravic ipd.,
- ✚ **nacionalne vrednote:** negovanje maternega jezika, biti odgovoren državljan, poznavanje slovenske kulture in zgodovine, spoštovanje kulturne dediščine, ipd.,
- ✚ **šolske vrednote:** učiti se, da bi znali živeti v skupnosti, sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje, zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost, spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete, sprejemanje sebe in skrb zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme.
- ✚ **lokalne vrednote:** ohranjanje narave dediščine (ribištvo, čiščenje okolja, skrb za šolski vrt, rože, živali pozimi...), skrb in primeren odnos do narave, sodelovanje z gasilci in Rdečim križem (prostovoljstvo).

3.2 Načela v skladu s katerimi bomo delovali:

- ✚ načelo razvoja primerne komunikacije za utrjevanje medsebojnega spoštovanja in razvijanja čim boljših medsebojnih odnosov,
- ✚ načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- ✚ načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja,
- ✚ načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev,
- ✚ načelo privzganja odgovornosti, strpnosti in poštenja z zgledom,
- ✚ načelo razvijanja ustreznih pristopov za razvoj pozitivne samopodobe posameznika,
- ✚ načelo pogovora kot najustrežnejšega načina reševanja težav.

4 ODGOVORNOSTI IN PRAVICE

4.1 Odgovornosti in pravice učencev

ODGOVORNOST	KORIST
Prijazen in spoštljiv odnos do sebe, drugih in okolja.	Pozitiven odnos do sebe in drugih prispeva k boljšemu duševnemu zdravju, prijaznost in spoštovanje do drugih ustvarjata trdno podlago za kakovostne medosebne odnose.
Učenci uporabljajo vljudnostne izraze pozdravljanja in zahvaljevanja. Učenci upoštevajo pravila šolskega reda, hišni red in razredna pravila, ki jih skupaj z razrednikom določijo na začetku šolskega leta. V komunikaciji do vrstnikov in vseh zaposlenih na šoli so vljudni, spoštljivi in strpni. Učenci poslušajo drug drugega, spoštujejo drugačna mišljenja in izražajo svoja mnenja pri komunikaciji v živo in na spletu.	Krepitev spoštljive komunikacije. Spoštovanje sprejetih dogovorov in pravil. Učenje odgovornosti.
Učenci s primernim vedenjem skrbijo za lastno varnost in varnost vseh na šoli. Učenci so odgovorni za lastno vedenje. Poznajo in sprejmejo posledice neprimernega vedenja.	Izobraževanje in odraščanje v varnem okolju. Spoštovanje sprejetih dogovorov in pravil ter prevzemanje odgovornosti. Učenje ločevanja med primernim in neprimernim vedenjem.
Učenci k pouku ne zamujajo. Če zamudijo, se ob prihodu v razred opravičijo za zamudo. Učenci se na pouk pripravijo pravočasno. Učenci svojo napovedano odsotnost sporočijo pravočasno učiteljem in preverijo, da se ne prekriva z napovedanimi ocenjevanji znanja. Učenec, ki bo zaradi nenadne bolezni manjkal v času ocenjevanja, učitelju pojasni svojo odsotnost, se opraviči in dogovori za nov termin ocenjevanja. Odgovornost učenca je, da za čas odsotnosti od pouka pravočasno poskrbi za manjkajočo snov v svojih učnih gradivih (delovni listi, zvezki, delovni zvezki).	Krepitev časovnega načrtovanja, krepitev odgovornosti in samostojnosti. Pravica do izobraževanja in nemotenega učnega procesa.
Učenci spoštujejo lastno in tujo lastnino ter z njo ravnajo odgovorno. Vsak učenec je odgovoren za svojo lastnino (igračke, oblačila). Učenci so odgovorni za svojo omarico, ki jo v času pouka zaklepajo. Učenci skrbijo za svoj ključek za omarico. Če ga izgubijo, poskrbijo za izdelavo novega. V vmesnem času je omarica odklenjena. Učenci najdeno lastnino izročijo učitelju.	Krepitev odgovornosti in skrb za (osebno ter šolsko) lastnino.

<p>Učenci učitelja opozorijo na poškodovano šolsko lastnino.</p> <p>Učenci ob uničenih tuji lastnini prevzamejo odgovornost po principu restitucije (povračilo stroškov, nadomestilo z novim).</p>	
<p>Učenci se prehranjujejo v skladu z bontonom.</p> <p>Učenci upoštevajo osnovna higienska načela prehranjevanja (umivanje rok, uporaba svojega pribora, ustrezno ravnanje ob kihanju, kašljanju ...).</p> <p>Učenci po prehranjevanju za seboj pospravijo prostor.</p> <p>Učenci s hrano ravnajo spoštljivo.</p>	<p>Usvajanje ustreznih navad in oblikovanje osnovnih vrednot pri prehranjevanju za mizo.</p> <p>Celostni osebni razvoj.</p> <p>Krepitev odgovornosti.</p> <p>Krepitev primernega odnosa do hrane.</p> <p>Pravica do prehranjevanja v mirnem in čistem okolju.</p>
<p>Učenci k pouku redno prinašajo učne pripomočke. Če potrebnih učnih pripomočkov nimajo, delo opravijo do naslednjč.</p> <p>Učenci, ki pozabijo učno gradivo, si snov zapisujejo na list in ga doma uredijo.</p> <p>Učenci s svojimi učnimi pripomočki skrbno ravnajo.</p> <p>Učenci izposojene učne pripomočke vrnejo ob koncu pouka.</p>	<p>Krepitev samostojnosti.</p> <p>Krepitev odgovornosti.</p>
<p>Učenci v knjižnici spoštujejo knjižnična pravila.</p> <p>Učenci pravočasno vračajo izposojeno gradivo.</p> <p>Učenci odgovorno ravnajo in skrbijo za izposojeno gradivo.</p>	<p>Krepitev odgovornosti in učenje odgovornega ravnanja.</p> <p>Navajanje na obiskovanje knjižnice in seznanjanje s pravili vedenja v knjižnici.</p>
<p>Učenci redno opravljajo domače naloge. Če imajo pri tem težave, pomoč poiščejo pri sošolcih in učitelju.</p> <p>Učenci, ki potrebujejo dodatno razlago in pomoč, redno obiskujejo dopolnilni pouk.</p> <p>Učenci z učnimi težavami, ki so vključeni v individualno in skupinsko pomoč, redno obiskujejo dopolnilni pouk.</p> <p>Učence spodbujamo, da prepoznajo svoje težave in poiščejo pomoč, ko jo potrebujejo.</p> <p>Učenci se na preverjanje in ocenjevanje znanja pripravljajo pravočasno.</p> <p>Učenci redno utrjujejo učno snov.</p> <p>Učenci se z učiteljem samostojno dogovorijo za popraviljanje negativne ocene.</p> <p>Učenci spoštujejo dogovor, ki ga sprejmejo z učiteljem.</p>	<p>Učenci prepoznajo svoja šibka in močna področja.</p> <p>Krepitev odgovornosti, učenje učnih strategij.</p> <p>Krepitev odgovornosti in samostojnosti. Krepitev sposobnosti načrtovanja ciljev za učenje.</p>

ZAVEDA SE, DA Z NEIZPOLNJEVANJEM DOLŽNOSTI, KRŠI PRAVICE DRUGIH.

4.2 Odgovornosti in pravice učiteljev in ostalih strokovnih delavcev

Učitelj ravna v skladu z ustavo, z ostalo državno, zlasti šolsko zakonodajo, konvencijami, ki obravnavajo pravice otrok in mladostnikov, v skladu z internimi pravilniki in dogovori ter v skladu z osnovnimi moralnimi vrednotami. Pridobljene podatke o učencu in starših uporablja le za profesionalno obravnavo in ravna v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov.

ODGOVORNOSTI
Pomembnejša obvestila/novice objavimo na spletni strani šole. Z elektronskimi obvestili vse starše seznanjamo s pomembnim in aktualnim dogajanjem na šoli. Razredniki obveščajo starše v zvezi s pomembnim in aktualnim dogajanjem v oddelčni skupnosti.
KOMUNIKACIJA
Učitelji vljudno, spoštljivo in empatično komunicirajo z učenci, starši in zaposlenimi na šoli, spoštujejo različnost in spodbujajo učence v smeri celostnega razvoja. Učitelji so učencem dostopni za pogovor pred in po pouku, staršem pa v času roditeljskih sestankov, govorilnih ur in preko elektronske pošte (do 15. ure). Učitelji starše redno obveščajo o vzgojnem delovanju v šoli in jih po potrebi povabijo na govorilne ure. Učitelji starše povabijo na razširjen sestanek, ko reševanje situacije presega razredno intervencijo. Na sestanek se vključita šolska svetovalna služba in ravnateljica.
PRISOTNOST V ŠOLI (opravičila, zamujanje)
Učitelji opravičijo pravočasno napovedano odsotnost od pouka. Učitelji redno vodijo evidenco odsotnosti od pouka za posameznega učenca in po potrebi obveščajo starše.
UČNI PRIPOMOČKI
Učitelji spodbujajo učence k rednemu prinašanju učnih pripomočkov. Učitelji spodbujajo učence k skrbi za lastne in tuje učne pripomočke. Učitelji učencem po lastni presoji posodijo šolske učne pripomočke, ki jih potrebujejo za pouk.
BRANJE
Učitelji krepijo bralno kulturo med učenci. Učitelji spodbujajo bralno pismenost. Učitelji izobražujejo učence v smeri skrbne uporabe izposojenega gradiva in jih spodbujajo k pravočasnemu vračanju izposojenega gradiva.
UČENJE
Učitelji usmerjajo učenje tako, da učencem omogoča optimalne dosežke in razvoj. Učitelji vodijo učni proces tako, da učencem omogočajo pridobivanje in izkazovanje kakovostnega znanja, spretnosti in prečnih veščin. Učitelji skrbijo za varnost učencev v šoli. Učitelji ustvarja varno in spodbudno učno okolje ter skrbijo za varnost učencev. Učitelji vsakega učenca obravnavajo kot posameznika in glede na okoliščine iščejo najboljšo rešitev zanj. Učitelji pri poučevanju sledijo smernicam diferenciacije in individualizacije pouka. Učitelji upoštevajo individualne razlike med učenci in vodijo učencem prilagojen pouk tako, da izhajajo iz interesov in predznanja učencev, izbira različne oblike in metode učenja ter prilagaja način preverjanja in ocenjevanja načinu poučevanja ter posebnostim učencev. Učitelji spoštujejo individualizirane programe za učence s posebnimi potrebami. Učitelji spodbujajo razvoj učenčevih vrednot.

Z izpolnjevanjem odgovornosti staršev in učencev so uresničene pravice učiteljev do spoštljive komunikacije, obveščenosti, kvalitetnega izvajanja vzgojno-izobraževalnega dela, dela v prijetnem in varnem okolju itd.

4.3 Odgovornosti in pravice staršev

Starši skrbijo za spodbudno domače okolje, v vzajemno sodelovalnem odnosu s šolo sodelujejo v smeri kakovostnega razvoja svojih otrok.

ODGOVORNOSTI
Starši sproti in redno preko elektronske pošte obveščajo razrednika o izostankih od pouka, spremembah osebnih podatkov ipd.
Starši izredne situacije sproti javljajo razredniku in navajajo otroka, da tudi sam o njih poroča razredniku ali učitelju podaljšanega bivanja.
Starši otroku zagotavljajo nemoteno učenje in izvrševanje domačih nalog ter drugih dejavnosti, ki so del šolskih obveznosti. Pri njegovem delu ga vzpodbujajo k samostojnosti in odgovornosti ter mu pomagajo z nasveti.
Starši prevzemajo s šolanjem otrok povezane starševske dolžnosti.
Starši otroka, ki ima težave pri spoštovanju dogovorov in pravilnikov šole ali oddelka, sodelujejo v aktivnostih, ki jih predlaga razrednik, šolska svetovalna služba, ravnateljica šole, svet staršev ali svet šole.
Starši spremljajo aktivnosti in dejavnosti šole ter izražajo svoja mnenja in predloge preko Sveta staršev.
Starši sodelujejo pri oblikovanju vzgojnega načrta šole in oddelka ter dopolnjujejo vzgojo otroka z vzgojnim delom šole.
Starši podpirajo učitelje v njegovih vzgojnih prizadevanjih.
KOMUNIKACIJA
Starši vljudno, spoštljivo in empatično komunicirajo z učitelji in drugimi zaposlenimi na šoli.
Starši pri reševanju težav upoštevajo postopnost reševanja – sprva težave rešujejo z razrednikom, kasneje se po potrebi vključita tudi šolska svetovalna služba in ravnateljica.
Starši pri komunikaciji preko elektronske pošte upoštevajo delovni čas učiteljev. Na elektronska sporočila učiteljev, kjer je pričakovan odgovor, se odzovejo.
Starši v okviru družinske vzgoje, postavijo otrokom meje oziroma norme delovanja, na podlagi katerih bodo le ti delovni, strpni, spoštljivi, ne destruktivni, nasmejani, ne kričavi in naduti do učiteljev in sošolcev.
Starši v prisotnosti otrok ne preklinjajo in širijo rasne, verske ali drugačne nestrpnosti.
Starši pred otrokom ne izražajo negativnega mnenja o strokovnem delavcu šole.
V primeru nezadovoljstva z delom šole, oziroma delavci šole, ravnajo v skladu z dogovorom o reševanju nesoglasij.
PRISOTNOST V ŠOLI (opravičila, zamujanje)
Starši na ustrezen način in pravočasno sporočajo odsotnosti svojega otroka.
Starši v primeru daljše odsotnosti od pouka za napoved odsotnosti uporabijo ustrezno vlogo in jo naslovijo na ravnateljico.
Starši izostanke od pouka opravičujejo pravočasno in po lastni presoji, ki je v korist otroka.
Starši poskrbijo, da učenci redno in pravočasno prihajajo k pouku.
Starši sproti in redno odjavljajo in prijavljajo prehrano na način, ki je določen v pogodbi.
LASTNINA (šolska, osebna)
Starši navajajo učence na odgovoren in spoštljiv odnos do osebne in tuje lastnine.
Starši podpirajo šolo pri iskanju načinov za povrnitev škode šolski lastnini.
UČNI PRIPOMOČKI
Starši učencem priskrbijo vse učne pripomočke, ki jih potrebujejo za pouk.
Starši spodbujajo učence k odgovorni rabi učnih pripomočkov.
Starši učencev v prvem triletju sproti pregledujejo šolsko torbo in domačo nalogo.

BRANJE
Starši spodbujajo učence za odgovorne uporabnike knjižnice.
Starši spodbujajo učence za branje bralnih listov v prvem triletju.
UČENJE
Starši redno obiskujejo govorilne ure in se udeležujejo roditeljskih sestankov.
Starši izkazujejo aktiven interes za otrokov razvoj in napredek.
Starši sodelujejo z učitelji in učencem pri reševanju vzgojne problematike.
Starši učenca navajajo na sprotno samostojno in odgovorno šolsko delo.
Starši spodbujajo k sprotnemu reševanju domačih nalog.
Starši navajajo učenca, da se z učitelji samostojno dogovarja za popravljanje ocen.
VARSTVO
Starši skrbijo za zdrav razvoj svojega otroka, ga izobražujejo, vzgajajo, materialno vzdržujejo in skrbijo za njegovo varnost. Poskrbijo tudi za zdravo preživljanje prostega časa, za otrokov počitek in razvedrilo.
Starši otroku zagotavljajo varstvo pred gospodarskim, socialnim, telesnim, duševnim ali drugim izkoriščanjem in zlorabljanjem. Za zagotavljanje otrokovih pravic se za pomoč lahko obrnejo na šolo, center za socialno delo in druge inštitucije za pomoč v stiski.

Z izpolnjevanjem odgovornosti učiteljev in učencev so uresničene pravice staršev do: obveščenosti, spoštljive komunikacije in sodelovanja s šolo.

5 SODELOVANJE S STARŠI

Dobro sodelovanje med starši in šolo je ključno za celostni razvoj otrok in učencev. Starši prinašajo domače okolje, vrednote in izkušnje, medtem ko šola zagotavlja formalno izobraževanje in vzgojo. Skupno delovanje podpira razvoj otrok v vseh vidikih, vključno z intelektualnim, čustvenim, socialnim in fizičnim.

Raziskave kažejo, da je sodelovanje med starši in šolo povezano z boljšim šolskim uspehom otrok. Ko starši aktivno sodelujejo pri šolskih dejavnostih, domačih nalogah in spodbujajo učenje, se povečujejo možnosti za uspeh v šoli.

Sodelovanje med starši in šolo omogoča usklajevanje vzgojnih pristopov. Skupno razumevanje vrednot, pričakovanj in disciplinskih ukrepov prispeva k dosledni vzgoji doma in v šoli.

Sodelovanje spodbuja odprto in redno komunikacijo med starši in učitelji. To omogoča izmenjavo informacij o napredku, dosežkih, izzivih in spremembah v življenju otroka.

Sodelovanje med starši in učitelji gradi pozitiven odnos med obema stranema. To pripomore k vzpostavljanju zaupanja, kar koristi tako učencem kot tudi učiteljem. Zato spodbujamo in podpiramo takšno sodelovanje, saj lahko le tako dosežemo optimalen razvoj in učni uspeh otrok.

5.1 Oblike sodelovanja s starši

S starši sodelujemo tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Zato poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, govorilne ure) spodbujamo medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti v okviru oddelčnih skupnosti in šole kot celote.

Po potrebi bomo na prvem roditeljskem sestanku šolskega leta obravnavali problematiko vzgojnega dela in se skupaj z njimi odločali o prioritarnih nalogah.

Obveščanje staršev

Starše obveščamo o osebnem razvoju pa tudi kritičnih stvareh, ki zadevajo njihovega otroka in v primerih, da otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno psihološko pomoč.

Starše obveščamo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka:

- + ustno, po telefonu ali pisno,
- + vedno pa po telefonu, kot nujno obvestilo, starše obvestimo o dogodkih v povezavi s poškodbo, hujšim medvrstniškim nasiljem ali večjo materialno škodo, ki neposredno zadevajo njihovega otroka.

Vzgojni dogovori

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor v šolo. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole.

Cilj takšnih razgovorov je skupni dogovor šole, staršev in učencev o načinih za reševanje težav, spreminjanju vedenja in pomoči, ki jo lahko nudi šola, in v primeru, da je to potrebno, druge institucije psihosocialne pomoči.

V dogovoru se opredelijo tudi načini preverjanja dogovorjenega vzgojnega ravnanja šole in družine.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, poišče pomoč oz. vzpostavi sodelovanje z drugimi institucijami psihosocialne pomoči.

6 VZGOJNE DEJAVNOSTI IN UKREPI

Podpora pozitivnemu vedenju je raba vedenjskih strategij, ki spodbujajo ustvarjanje učinkovitega okolja za poučevanje in razvoj. Je z dokazi podprt pristop, pri katerem je cilj doseganje dolgotrajnega učinka. Temelji na rutinskih vedenjih, saj je spreminjanje le-teh veliko bolj učinkovito kot posamični enkratni dogodki.

Šola načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, na ravni posameznih razredov in ko je potrebno tudi na ravni posameznih učencev.

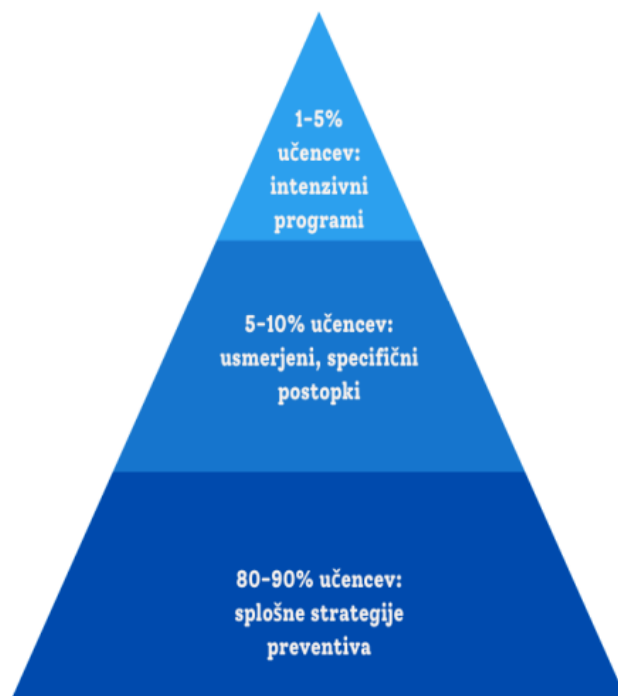
Šola razvija varno in spodbudno okolje z izvajanjem proaktivnih in preventivnih dejavnosti.

Podpora pozitivnemu vedenju je tristopenjski preventivni pristop. Gre za kontinuum preventivnih strategij in pristopov.

1. stopnja: stopnja splošnih strategij, kjer nudimo podporo k pozitivnemu vedenju vseh učencev (vizualna podpora, specifične pohvale, sedežni red)

2. stopnja: usmerjeni, specifični postopki za tiste učence, ki potrebujejo več podpore (manjše skupine, strategije samoumirjanja, vedenjske pogodbe)

3. stopnja: individualiziran program za tiste učence ki imajo izstopajoče vedenje in potrebujejo več podpore (kognitivno vedenjske tehnike, merjenje in beleženje učinka)

Prav tako s svojim delovanjem skrbi za razvijanje čuta za osebno odgovornost učencev oziroma odgovornost za lastno življenje.

Šolsko delo in življenje v šoli je organizirano tako, da:

- ✚ se učenci v šoli počutijo varno,
- ✚ da so učenci pri šolskem delu zavzeti in ustvarjalni in
- ✚ da prevzemajo odgovornosti za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Pozornost namenjamo:

- ✚ oblikovanju dobrih medosebnih odnosov,
- ✚ solidarnosti in skrbi za vrstnike,
- ✚ spoštovanju in upoštevanju različnosti,
- ✚ vzpodbujanju učencev k zdravemu načinu življenja,
- ✚ reševanju problemov v razrednih skupnostih,
- ✚ odgovornemu odnosu do šolske lastnine in urejenosti šole in okolice,
- ✚ sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in
- ✚ vrednotenju lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Razrednik skrbno spremlja razred in dogajanja med učenci in se odziva na probleme oddelčne skupnosti ali posameznikov v razredu. Pri tem upošteva razvojno stopnjo učencev, posebnosti posameznih učencev in okoliščine dogajanja.

Pri reševanju težjih problemov vključimo svetovalno službo in po potrebi vodstvo šole.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šola izvaja:

- ✚ v okviru ur rednega pouka,
- ✚ v okviru ur oddelčnih skupnosti,
- ✚ kot dneve dejavnosti.

Vsako šolsko leto načrtujemo prednostne preventivne dejavnosti za učence, v katere vključujemo tudi zunanje sodelavce (Zdravstveni dom Metlika, Policijska postaja Metlika, Center za socialno delo, Zavod za zaposlovanje, Svet za preventivo in varstvo v cestnem prometu, ...)

6.1 Oblike preventivnih vzgojnih dejavnosti

Preventivno vzgojno delovanje zajema vse dejavnosti, ki nudijo podporo celostnemu razvoju in pripomorejo k vzpostavljanju varnega in spodbudnega okolja. V tovrstne dejavnosti so vključeni vsi učenci šole.

6.1.1 Nagovor ob pričetku šolskega leta

Učence in starše ob pričetku šolskega leta in ob drugih priložnostih preko publikacije, spletne strani ali v posebnih dopisih, nagovori ravnateljica. V nagovoru predstavi novosti na vzgojnem področju, predstavi pomembnejše cilje šole v šolskem letu, opozori na skrb za varnost, spregovori o pomenu sodelovanja in dobrih medsebojnih odnosih, o načinih reševanja problemov ter izpostavi pomembnejše usmeritve in dogovore iz vzgojnega načrta.

Razredniki na uvodnih urah nagovorijo svoje učence in jih vzpodbudijo za doseganje zastavljenih vzgojnih ciljev. Tudi vsak učitelj na svoji uvodni uri posveti nekaj časa različnim vzgojnim vzpodbudam, učence motivira za dobre medsebojne odnose in odgovorno ravnanje pri pouku in učnem delu nasploh.

6.1.2 Izbira prednostnih vzgojnih ciljev, preventivne dejavnosti

V naši šoli je preventivno vzgojno delovanje vrednota vseh zaposlenih. Pri svojem delu zasledujemo prepričanje, da vzgoja in izobraževanje učencev ni le stvar učiteljev in razrednikov, temveč vsakega delavca šole, ki vzpostavi stik z učencem.

Vsi zaposleni se aktivno zavzemamo, da v šolskem okolju ustvarjamo za vse učence varno in spodbudno okolje. Uvajamo stalne oblike informiranja, učenja in zavedanja o vsakdanjih življenjskih težavah, s posebnim poudarkom na reševanju medvrstniških konfliktov.

Posebno pozornost namenjamo razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov (učenje samorefleksije).

Spodbujamo razumevanje, da smo ob siceršnji odgovornosti zase odgovorni tudi za druge, da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah. Zavzemamo se za vrstniško pomoč in solidarnost v konkretnih šolskih situacijah.

Za varnost učencev v šolskih prostorih skrbimo vsi – tako zaposleni kot tudi učenci. Posebna in vsakodnevna usmeritev šole je osebni nadzor učiteljev v obliki dežurstev, s katerimi se a preprečijo neželena vedenja.

Šola je usmerjena v to, da tudi zaposleni skrbimo drug za drugega in si medsebojno pomagamo ter delujemo kot skupnost.

Ker nam je pomembno, kako se učenci v šoli počutijo, skupaj odkrivamo, kako jih lahko šola opremi z veščinami za življenje. Stalna izmenjava informacij o učencih in o njihovih življenjskih situacijah omogoča sprotno in hitro odzivanje na stiske učencev in njihovih družin. Tesno sodelovanje vseh zaposlenih s šolsko svetovalno službo in z izvajalko dodatne strokovne pomoči ponuja več oblik podpore, ki jih lahko šola ponudi učencem in staršem. Učence in starše kontinuirano obveščamo o oblikah pomoči, ki jih kot šola lahko ponudimo.

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti. Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali pa v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se dogovorimo sprotno in za vsak primer posebej.

Kot pomembno smer preventivnega vzgojnega delovanja prepoznavamo tudi pohvale, nagrade in priznanja, ki jih učenci prejmejo za svoje dosežke. Učenci lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade. Predlagajo jih razrednik, drugi strokovni delavci šole, učenci, mentorji dejavnosti, ravnateljica. Pohvale so lahko ustne (pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti) ali pisne.

Učence vključujemo v vsakodnevno dogajanje in jih spodbujamo k medsebojni pomoči vrstnikom in odraslim. Z lastnim zgledom gradimo pozitivno naravnano skupnost šole in se medsebojno povezujemo.

Vsako šolsko leto se **na uvodni konferenci strokovnih delavcev** izbere prioritetni vzgojni cilj za tekoče šolsko leto. O prioritetenem vzgojnem cilju so seznanjeni vsi deležniki vzgojno-izobraževalnega procesa. Na **zaključni konferenci strokovnih delavcev** se analizira doseganje zastavljenega cilja.

Za ugotavljanje uspešnosti realizacije vzgojnih ciljev je potrebno ugotoviti začetno in končno stanje.

6.1.3 Vzgojne vsebine v posameznem razredu/oddelku

Na ravni razreda preventivno vzgojno delovanje vključuje izvajanje ur oddelčne skupnosti, kjer razrednik ponuja kombinacijo tematsko osmišljenih razrednih ur ter razrednih ur za obravnavo aktualnih informacij in splošnega počutja učencev v razredu.

Na ravni razreda razredniki skupaj z učenci oblikujejo razredna pravila ter pričakovane oblike vedenja. Razrednik skrbno spremlja oddelek in dogajanje med učenci ter se odziva na potrebe oddelka ali posameznikov v oddelku. Pri tem upošteva razvojni nivo učencev, posebnosti posameznih učencev in dinamiko oddelka.

Razredniki za učence svojega oddelka lahko organizirajo pogovorne ure za učence, kjer učenci lahko v varnem okolju spregovorijo o svojih skrbah, stiskah in aktualnih izzivih, povezanih s šolskim delom ali drugimi življenjskimi področji.

V Lo.Polisu učitelj zabeleži pod opombe če pride do kršitev vzgojnega načrta.

Učitelj, ki izreče alternativni vzgojni ukrep, nadzira učenca pri opravljanju le tega.

6.1.4 Sodelovanje s starši na ravni preventivnega vzgojnega delovanja

Na ravni preventivnega vzgojnega delovanja je sodelovanje s starši izjemnega pomena. Šola s starši sodeluje na roditeljskih sestankih in govorilnih urah. Po potrebi se v omenjenih oblikah vključita tudi šolska svetovalna služba in ravnateljica.

Šola spodbuja različne oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanje staršev v življenje in delo šole. Z organizacijo predavanj in delavnic za starše, ki jih izvajajo zunanji izvajalci ali šolska svetovalna služba, šola skrbi za ozaveščenost in aktivno vpletenost staršev v reševanje aktualnih razvojnih in vzgojnih problematik. Predavanja za starše so vsebinsko zastavljena v smeri odzivanja na stiske učencev v različnih starostnih obdobjih. Področja, ki jih zajemajo predavanja, so duševno zdravje otrok, ozaveščena uporaba spleta, prekomerna uporaba informacijske tehnologije, priprava učencev za vstop v prvi razred itn.

Za vključenost in povezanost staršev s šolskim okoljem šola skrbi z organizacijo šolskih prireditev in različnih oblik neformalnega druženja (skupno druženje, igre s starši, bazar idr.). Šola vsako leto organizira prireditve in oblike dela (dnevi odprtih

vrat), na katerih lahko starši in krajani spoznavajo delo in dosežke šole in njenih učencev ter se posredno vključujejo v nekatere skupnostne dejavnosti šole (razstave, izleti, tekmovanja ipd.).

Sodelovanje s starši na preventivni ravni temelji na obojestranskemu zaupanju, podpori ter naklonjenosti skupnemu iskanju in ustvarjanju pogojev za celostni razvoj učencev.

Včasih ugotavljamo, da s preventivnimi strategijami (1. raven) ne dosežemo ciljnega vedenja pri vseh učencih. Lahko se zgodi, da se pri posameznih učencih kljub uporabi preventivnih dejavnosti neželena vedenje okrepi. V tem primeru uporabimo bolj k posameznemu učencu ali skupini učencev usmerjene postopke, primerne za neželena vedenja, ki se pojavljajo pogosto in (še) niso zelo intenzivna.

6.2 Usmerjeni postopki na ravni šole

Včasih ugotavljamo, da s preventivnimi strategijami (1. raven) ne dosežemo ciljnega vedenja pri vseh učencih. Lahko se zgodi, da se pri posameznih učencih kljub uporabi preventivnih dejavnosti neželena vedenje okrepi. V tem primeru uporabimo bolj k posameznemu učencu ali skupini učencev usmerjene postopke, primerne za neželena vedenja, ki se pojavljajo pogosto in (še) niso zelo intenzivna.

Vzgojno delovanje šole, ki posega na raven usmerjenih postopkov, določajo vzgojni postopki in ukrepi, ki so oblikovani kot možni okvir odzivanja na neprimerno vedenje posameznega učenca. Enako vedenje otrok ne pomeni nujno istih ali podobnih vzgojnih težav, ob enakih ali podobnih vzgojnih težavah pa se lahko pojavlja različno vedenje učencev. Šola ne sledi vnaprej predpisanim posledicam za kršitev pravil, saj vzgojne postopke razume kot individualni proces, v katerega je vključen učenec in namen delovanja je, da se učencu pomaga preseči neprimerne vedenjske vzorce in se ga nauči sprejemati odgovornosti za svoje vedenje.

Pri vzgojnem delovanju šole sledimo naslednjim načelom:

- ✚ odzivnost in povezanost,
- ✚ spoštovanje integritete učenca,
- ✚ postopnost in sorazmernost ukrepov,
- ✚ upoštevanje razvojnih posebnosti,
- ✚ jasnost sporočil,
- ✚ sodelovanje s starši.

6.2.1 Pogovor

Osnova vzgojnega delovanja je pogovor:

- ✚ z učencem in učiteljem ali strokovnim delavcem,
- ✚ z učencem, starši in učiteljem ali strokovnim delavcem,
- ✚ s skupino učencev in celotno oddelčno skupnostjo.

V pogovor se lahko vključujeta šolska svetovalna služba in ravnateljica.

6.2.1.1 Vzgojni odziv

Vzgojni odziv učitelja je vsako verbalno in neverbalno učiteljevo vedenje, ki zadeva določeno vedenje posameznega učenca ali skupine v šolskih situacijah, ki jih učitelj izvaja, vodi, nadzoruje ali je vanje vpleten na posreden način. Vzgojni odziv je del učiteljeve strokovne kompetence, ki mu omogoča, da učinkovito poučuje, vzgaja in kontrolira šolsko situacijo in je avtonomna strokovna odločitev in delovanje učitelja.

Vzgojni odziv implicitno ali eksplicitno vsebuje učiteljevo navodilo za ravnanje in je kot tak za učence obvezujoč. Neupoštevanje učiteljevega navodila za delo in ravnanje učencev predstavlja kršitev šolskega reda, katerega posledica je vzgojno ukrepanje. Učitelj avtonomno presodi, ali določeno ravnanje in vedenje posameznih učencev lahko še obvladuje v okviru svojega vzgojnega odzivanja ali pa je potrebno dodatno vzgojno ukrepati. V tem primeru obvesti razrednika in šolsko svetovalno službo. Skupaj se odločijo o naravi vzgojnih ukrepov za posameznega učenca.

V primerih, ko je ogroženo življenje ali zdravje posameznika, ali ko gre za grob in nedopusten napad na osebno integriteto posameznika, učenca ali učitelja, je učitelj dolžan učenca takoj umakniti iz skupine. Dejanje individualno obravnava v šolski svetovalni službi, pri drugih strokovnih delavcih šole ali ravnateljici šole. V primerih neobvladljivosti učenca šola pokliče starše in jim preda otroka. Starši so dolžni upoštevati zahteve šole.

6.2.1.2 Ukrepanje ob pojavu motečega vedenja

Na šoli k vsem konfliktnim situacijah pristopamo multidisciplinarno in postopno, upoštevajoč Vzgojni načrt šole in poznavanjem specifičnih dejavnikov učencev in oddelkov. Ko se v razredu ali na ravni šole zazna neželeno vedenje, je izredno pomembno sodelovanje med delavci šole, kar vključuje medsebojno komunikacijo in obveščanje razrednikov o neželenem vedenju njihovih učencev. Pomembno je reagiranje in vzgojno odzivanje na vsako neprimerno vedenje.

6.2.1.3 Pogovor ob konfliktni situaciji

- ✚ Pogovor ob konfliktni situaciji izvede učitelj, ki jo je zaznal.
- ✚ Po zaznavi krizne situacije in oblikovanju intervencije poskrbi za varnost vseh vpletenih učencev ali drugih vpetih v dogajanje.
- ✚ Naslednji korak je, da se vsi vključeni v situacijo pomirijo in razmislijo o dogodku. Kot pomoč pri pomiritvi se lahko učenca usmeri v šolsko svetovalno službo, v miren kotiček ali pa se poišče pomoč drugega strokovnega delavca.
- ✚ Ob primernem času, ko so vsi udeleženi pomirjeni in sposobni ustrezne komunikacije, učitelj opravi individualni razgovor z vpletenimi učenci in analizira situacijo. V pogovoru preveri počutje učencev, razišče dogajanje in ga poskuša umestiti v kontekst odnosa med učenci. Učitelj presodi, ali je potrebno obvestiti starše in šolsko svetovalno službo.

6.2.1.4 Informiranje šolske svetovalne službe v zvezi z dogajanjem

- ✚ Šolsko svetovalno službo o dogajanju seznanj učitelj ali učenec, ki doživlja stisko.
- ✚ Šolska svetovalna služba po potrebi opravi razgovor z učiteljem in učenci, ki potrebujejo pomoč.
- ✚ Svetovalna služba po strokovni presoji opravi razgovor z vpletenimi učenci, ki potrebujejo pomoč. Temelj pogovora je odzivanje na potrebe učenca, ki se kažejo glede na situacijo. Razgovor lahko poteka kot enkratni dogodek, v kolikor pa ob večkratnem svetovanju zaznamo potrebo oziroma korist za otroka, se dogovorimo še za nadaljnje termine.
- ✚ Svetovalna služba v vseh fazah obravnave učenca starše obvešča po strokovni presoji.
- ✚ Šolska svetovalna služba seznanj razrednika in po potrebi ravnateljico z dogajanjem, skupaj oblikujemo načrt pomoči, ki lahko obsega:

1) individualni razgovori v šolski svetovalni službi

Individualni razgovor in nadaljnje ukrepe, vezane na posamezni dogodek, lahko izvedemo in sprejmemo brez predhodne pridobitve soglasja staršev za razgovore z njihovim otrokom.

Pri vzgojnem delovanju se vedno držimo načela postopnosti (razrednik, šolska svetovalna služba, ravnateljica) in načela sorazmernosti (v primeru težje kršitve se lahko izreče vzgojni opomin brez upoštevanja postopnosti).

2) delo z razredom

Šolska svetovalna služba za analizo stanja v oddelku lahko uporablja psihometrične pripomočke (npr. sociometrična preizkušnja), različna izrazna sredstva, kreativne in tudi projekcijske pripomočke ter izvaja druge strokovno podprte intervencije, s katerimi spodbujamo aktivacijo učencev.

Intervencije, s katerimi spodbujamo aktivacijo učencev, imajo za cilj vzpostaviti pristen stik s samim seboj ter nato še s sošolcem in razredom. Te intervencije se osredotočajo na razvoj učenčeve samorefleksije, samozavedanja in medosebnih veščin. S tem želimo ustvariti okolje, kjer se učenci počutijo varne in sprejete, kar omogoča njihovo aktivno vključenost v učno okolje. Takšne intervencije prispevajo k ustvarjanju inkluzivnega in podpornega učnega okolja.

3) individualno delo z učencem

Na šoli se za sprotno reševanje konfliktnih situacij po strokovni presoji poslužujemo individualnih ali skupinskih razgovorov, mediacije, restitucije ali drugih aktivnosti za krepitev psihosocialnih veščin pri učencu.

Individualne ali skupinske razgovore sprva izvajajo učitelji, ki so bili v krizni situaciji prisotni, po potrebi pogovor nadaljuje in nadgradi šolska svetovalna služba. Z željo po spodbujanju odgovornosti in samostojnosti se šolska svetovalna služba lahko z učenci dogovori, da sprva sami obvestijo starše o dogajanju v šoli, kasneje pa jih po potrebi obvesti tudi šolska svetovalna služba ali drugi strokovni delavci.

4) mediacija

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni.

V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba.

V šoli uporabljamo metodo mediacije ob pomoči odraslih, torej strokovnih delavcev šole, v primerih, ko ocenimo, da bi takšna oblika dela lahko pomagala rešiti, omiliti ali zmanjšati medsebojne probleme učencev. Pri tem upoštevamo razvojne in osebnostne značilnosti učencev, vpletenih v problem in mediacijo nadgradimo z drugimi oblikami pomoči in svetovanja učencem.

5) restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije:

- ✚ poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo,
- ✚ zahteva odločitev in napor ter razmišljanje tistega, ki je škodo povzročil,
- ✚ oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- ✚ spodbuja pozitivno vedenje,
- ✚ učenec ustvarjalno rešuje problem.

Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode. Restitucijo lahko predlagajo učenci, starši ali strokovni delavci. Strokovni delavci spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije v sodelovanju s starši. O načinu spremljave učinkovitosti restitucije se dogovorijo vsi udeleženi v skladu z načelom individualizacije.

Primeri restitucije:

- Učenec s flomastrom popiše klop na šolskem igrišču. V procesu restitucije sodeluje s hišnikom na način, da odpravi škodo (brusi, prebarva klop).
- Starejši učenec je posegel v osebni prostor mlajšega učenca, ker ga je ta izzival. Učenca na skupni uri igrata družabne igre in se tako bolje spoznata.
- Konflikt med starejšim in mlajšim učencem. Starejši učenec nato mlajšega uči poštevanke.

6.2.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov, ki so povezani:

- ✚ z razvojem učenca,
- ✚ s šolskim delom,
- ✚ z odnosi med vrstniki in odraslimi,
- ✚ z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovor

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka:

- ✚ v času šolskih obveznosti po dogovoru ali
- ✚ pred in po pouku, v času govorilnih in prostih ur oziroma po dogovoru s starši.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- ✚ oblikovanje lastnih ciljev in načinov uresničevanja,
- ✚ učinkovitejša organizacija šolskega in domačega dela,
- ✚ spremljanje dela in napredka,
- ✚ razmišljanja in vrednotenja svojega vedenja in ravnanja do drugih,
- ✚ prevzemanje odgovornost za svoje ravnanje,
- ✚ sprejemanje drugačnosti posameznika,
- ✚ nenasilno, konstruktivno reševanje problemov ...

V primerih ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dalj časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se v soglasju s starši v svetovalni službi odpre osebna mapa za učenca, ki potrebuje pomoč in svetovanje. V primeru da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih obravnava v šoli ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali obravnavo v zunanjih ustanovah.

6.2.3 Sodelovanje s starši na ravni usmerjenih postopkov

Vzgojno delovanje šole ne more biti učinkovito brez sodelovanja staršev, niti brez spoštovanja vzgojnih prizadevanj staršev. Zato šola pri vzgojnem delovanju ne vrednoti niti ne izpostavlja družinskih posebnosti ali vzgojnega stila staršev, ampak poskuša z njimi vzpostaviti sodelovalen odnos pri reševanju vzgojnih problemov učencev.

6.3 Podpora

Vzgojno delovanje intenzivne podpore je teoretično osnovano na ideji, da nekateri otroci potrebujejo dodatno podporo in prilagoditve v izobraževalnem okolju, da dosežejo svoj polni potencial. Gre za individualizirane in ciljno usmerjene intervencije, ki se osredotočajo na specifične potrebe otroka.

Podpora vklučuje kombinacijo strokovnih pristopov in strategij, ki so prilagojene otrokovim edinstvenim potrebam. To lahko vključuje individualno učenje, prilagoditve učnega načrta, uporabo posebnih metod poučevanja, podporo pri socialno-čustvenem razvoju in sodelovanje s starši ter drugimi strokovnjaki.

Cilj podpore je zagotoviti otrokom, ki imajo posebne potrebe ali težave, ustrezna sredstva, strategije in podporo, da se lahko uspešno vključijo v izobraževalno okolje ter dosežejo svoje najvišje zmožnosti. S tem se želi zagotoviti enake možnosti za učenje, razvoj in uspeh v šoli ter izboljšati njihovo samopodobo, samozavest in vključenost v družbo.

Podpora temelji na multidisciplinarnem pristopu, ki vključuje sodelovanje različnih strokovnjakov, kot so učitelji, svetovalni delavci in drugi strokovnjaki, ki skupaj oblikujejo in izvajajo individualizirane načrte podpore za otroka.

6.3.1 Individualizirani vzgojni načrt

Šola lahko za učence, ki potrebujejo posebno pozornost in strokovno pomoč, oblikuje individualizirani vzgojni načrt učenca. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole. Individualni vzgojni načrt naj učencu pomaga doseči pozitivne spremembe v načinih zadovoljevanja lastnih potreb, upoštevanja potreb in pravic drugih, sprememb na področju učenja in vedenja. Pri tem je potrebno upoštevati posebnosti učenca. Kadar starši učenca niso pripravljeni sodelovati, oblikuje šola individualizirani vzgojni načrt brez njih.

Individualizirani vzgojni načrt vsebuje:

- ✚ jasen opis problema,
- ✚ jasen opis ciljev učenja in vedenja,
- ✚ načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- ✚ strinjanje učenca, staršev in delavcev šole o lastnih nalogah in obveznostih, ki izhajajo iz uresničevanja načrta,
- ✚ morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- ✚ način spremljave izvajanja načrta,
- ✚ posledice uresničevanja oziroma ne uresničevanja dogovorjenega.

Individualizirani vzgojni načrt se oblikuje z vzgojnim dogovorom s starši ali sklepom učiteljske konference. Nosilec vzgojnega načrta je razrednik učenca. Vzgojni načrt se kot samostojni dokument hrani v osebni mapi učencev, ki potrebujejo svetovalno pomoč, v prostorih šolske svetovalne službe. Podpora zajema vse elemente prejšnjih stopenj podpore, sodelovanje je bolj intenzivno in redno, šola pa večkrat sodeluje z zunanji institucijami.

6.3.2 Sodelovanje z zunanjimi institucijami

Šola je dolžna, da v okviru svojih pristojnosti in zmožnosti, nudi največjo možno pomoč otrokom in staršem na vseh področjih, ki zadevajo šolsko življenje posameznega učenca, pri tem pa varuje zasebnost in človekove pravice posameznika, tako starša kot učenca.

V primerih, ki zadevajo področja partnerskih odnosov staršev, starševskih pristojnosti ali drugih vidikov družinskega življenja, šola sodeluje s pristojnimi centri socialnega dela in drugimi službami psihosocialne pomoči, ki družino obravnavajo. Šola je lahko prostor varnosti in sprejetosti posameznih otrok, ne more pa prevzemati vloge drugih institucij. Zato šola dosledno upošteva navodila, odločbe ali izreke sodišča o vlogi posameznih roditeljev otroka. Šola lahko staršem in tudi učencem predlaga, da poiščejo ustrezno pomoč v drugih institucijah psihosocialne pomoči.

V primerih, ko vzgojno delo šole ne dosega pričakovanih ciljev in je vedenje učenca enako ogrožajoče in moteče ali pa se celo poslabša, starši pa odklanjajo sodelovanje s šolo, šola lahko zahteva vključitev v ustrezne institucionalne oblike psihosocialne pomoči.

V primerih, ko šola ne dosega zastavljenih vzgojnih ciljev, ko starši odklanjajo sodelovanje ali vključevanje v druge oblike pomoči, lahko šola pri ustreznih institucijah predlaga postopke za ugotavljanje primernosti šolanja v redni osnovni šoli.

Šola se povezuje tudi s skupinami in organizacijami civilne družbe, ki se ukvarjajo s problematiko šolajočih otrok in mladostnikov in v njihove projekte spodbuja vključevanje posameznih otrok, ki potrebujejo vzgojno vodenje in pomoč.

6.4 Pohvale, priznanja, nagrade

Pomemben element vzgojnega delovanja šole so pohvale učencem. Za uspešno in prizadevno delo v šoli učenci ali skupine učencev prejmejo pohvale (ustne ali pisne), priznanja in nagrade. Vrste in način podeljevanja opredeljujejo Pravila šolskega reda.

6.5 Administrativni vzgojni opomini

Izrekanje vzgojnih opominov v osnovni šoli je urejeno v skladu s 60.f členom Zakona o Osnovni šoli.

Pri izrekanju vzgojnih ukrepov se upošteva tudi interne akte Oš Podzemelj (Vrste in način podeljevanja opredeljujejo Pravila šolskega reda)

7 PROTOKOL OB ZAZNAVI MEDVRSTNIŠKEGA NASILJA

Ob zaznavi medvrstniškega nasilja se držimo ukrepov, ki so navedeni v Protokolu ob zaznavi medvrstniškega nasilja.

Protokol je objavljen na spletni strani ZRSS:

<https://www.zrss.si/wp-content/uploads/2022/03/Protokol-ob-zaznavi-in-za-obravnavo-medvrstniškega-nasilja-v-VIZ-1.pdf>

8 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Predloge za izboljševanje vzgojnega dela na šoli zbiramo na osnovi sprotnega spremljanja dela v oddelčnih skupnostih in pri ostalih udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa.

Sistematični pristop k izboljšavam vključuje:

- ✚ pisna in ustna poročila,
- ✚ pogovore in analize na konferencah učiteljskega zbora,
- ✚ neformalne in formalne pogovore med delavci šole,
- ✚ sestanke strokovnih aktivov,
- ✚ sestanke skupnosti učencev,
- ✚ roditeljske sestanke,
- ✚ sestanke Sveta staršev,
- ✚ sestanke Sveta zavoda,
- ✚ ankete udeležencev učno vzgojnega procesa,
- ✚ pripombe, posredovane po elektronski pošti.

8.1 Dokumenti vzgojnega delovanja šole

Šola svoje vzgojno delovanje dokumentira z zakonsko predpisano dokumentacijo šole, ki jo vodijo posamezne službe ali organi šole.

To so predvsem:

- ✚ mapa vzgojnih ukrepov,
- ✚ mapa učencev, ki potrebujejo svetovalno pomoč,
- ✚ zapisniki pedagoških konferenc in zapisniki strokovnih organov šole.

Zapiski posameznih dogodkov in ravnanj posameznikov, ki so povezani z vzgojnim delovanjem šole, se hranijo v ustreznih mapah in zanje veljajo enaka pravila o varovanju, hranjenju ter dostopnosti podatkov kot za druge dokumente teh map. V celoti so dokumenti vzgojnega delovanja šole dostopni strokovnim službam, ki z njihovo pomočjo izdelajo analizo vzgojnih problemov in odzivanja šole.

8.2 Vprašalniki in analize

Šola lahko o svojem vzgojnem delovanju, načinih in oblikah ter posameznih vprašanjih vzgojnega dela šole izdela vprašalnike za starše, učitelje in učence. Vprašalnike izdela in analizira šolska svetovalna služba, analiza teh vprašalnikov pa je sestavni del obravnave vzgojnega delovanja šole na strokovnih konferencah, šolskem parlamentu in na svetu staršev. Vprašalniki so lahko tiskani ali pa objavljeni na spletu.

8.3 Obravnava na svetu staršev

Ravnateljica v sodelovanju z učitelji, razredniki in svetovalno službo pripravi poročilo o izvajanju vzgojnega načrta šole. Vzgojni načrt šole razumemo kot najširši strokovni dokument šole, ki določa okvire in možnosti vzgojnega delovanja šole. Zato je operacionalizacija posameznih dejavnosti, predvsem proaktivnih in preventivnih dejavnosti ter oblik sodelovanja s starši in organizacijami civilne družbe, del letnega delovnega načrta, v katerem terminsko, prostorsko in vsebinsko določamo posamezne aktivnosti šole.

Vzgojni načrt je bil obravnavan na pedagoški konferenci učiteljskega zbora 13. 12. 2023, obravnavan na seji sveta staršev 23.1.2024 in sprejet na seji sveta zavoda 31.1.2024.

Velja od 1.2.2024 dalje.

Predsednica Sveta zavoda

Petra Orož

Ravnateljica

Marina Špehar